

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 394
Tarih: 12.05.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Şiddetli ve orta şiddetli deprem kuşağında yer alan ülkemizde, özellikle 17 Ağustos 1999 yılında yaşanan Gölcük Depremi'nin yol açtığı büyük can ve mal kaybı dikkate alınarak, gerçekleşmesi muhtemel depremlere karşı alınan tedbirlerin değerlendirilmesi ve ek tedbirler için gereken düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Ali Haydar KONCA

HDP Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

17 Ağustos 1999 tarihinde ülkemizde büyük acılara yol açan ve tüm Marmara, Batı Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerinde hissedilen 7,5 şiddetindeki Gölcük depreminde, resmi rakamlara göre 17 bin 480 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 23 bin 781 kişi yaralanmış, 505 kişi sakat kalmış, 133 bin 683 bina çökmüş, 600 bin vatandaşımız evsiz kalmış, yaklaşık 16 milyon vatandaşımız depremde değişik düzeylerde etkilenmiştir.

Dünyanın aktif deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya deprem kuşağı üzerinde yer alan ülkemizin yüz ölçümünün %66'sı birinci ve ikinci derecede riskli aktif fay hatları üzerinde bulunmaktadır. Nüfusumuzun yüzde 98'i deprem kuşağında ikamet etmekte, büyük sanayi kuruluşlarının %75'i deprem tehlikesi altında yaşamaktadır.

Uzmanların araştırmaları, ülkemizde 20 milyon konut ve kamu binasının, orta büyüklükte bir depremde bile ayakta kalamayacağını göstermektedir. İstanbul'da yaşanacak 7,2 büyüklüğünde 1 dakikalık depremde, en az 30 bin binanın yıkılacağı, 30 binden fazla vatandaşımızın öleceği, 120 binden fazla vatandaşımızın yaralanacağı öngörülmektedir.

Şu çok açıktır ki, ülkemizde depremlerin, şiddetiyle orantısız ağır sonuçlar doğurması, çarpık kentleşme, inşaat sektörünün kısa sürede büyük rant getirecek karlı bir alan olarak görülmesi, inşaat yapımlarında mimar-mühendis perspektifinin değil, müteahhit firmalarının kar hırsının öncelik alınması, arazi rantiyeciliği, lokasyon tespitlerinde deprem analizlerinin yapılmamasıyla ilgilidir.

Öte yandan depremle mücadele için çıkarılan kanunlar yetersiz kalmakta, beraberinden ek sorunlar yaratmaktadır. 13 Temmuz 2001 Tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu'nun 5. Maddesi'yle kurulan yapı denetim firmaları, iş

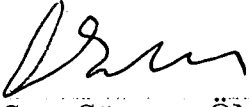
akitlerini müteahhit firmalarla yapmaları ve hizmet bedellerini denetlemekle mükellef oldukları firmalardan almaları hasebiyle müteahhit firmaya bağımlı hale gelmiştir.

6306 Sayılı Afet Riski Altında Bulunan Alanların Dönüştürülmesi Yasası'na dayanılarak hayata geçirilen "Kentsel dönüşüm projeleri", geniş bir rant alanı açığa çıkarmış, bu rant ilişkisi nedeniyle TOKİ Yasası ve İhale Yasası onlarca kez değiştirilmiştir. İnşaat sektörünün cazip rantı nedeniyle, depremde zarar gören binaların ve bina stoklarının güçlendirilmesi yerine "yık-yap" anlayışı hâkim olmuş, bu yüz binlerce vatandaşın mağduriyetine zemin hazırlamıştır. Öte yandan onarılamayacak ölçüde risk taşıyan binaların, rantsal cazibe alanı olmadığı için -vatandaşların zarardan doğan hakları korunmak şartıyla- halen yıkım işlemi gerçekleşmemiştir.

Mimar, mühendis ve sismoloji uzmanlarının üzerinde mutabık kaldığı nokta, İstanbul'un olası bir depreme, 1999 yılından daha hazırlıklı olmadığıdır. Türkiye 17 Ağustos depreminden sonra İstanbul'da İl Afet Merkez Kurulu tarafından oluşturulan, 493 Toplanma Alanı ve Çadır kurulacak alanın 3/4' ü sermaye sahipleri tarafından adeta işgal edilerek ranta, haksız kazanca teslim edilmiştir. Bugün İstanbul'da olası bir depremde toplanacak alan bulunmamaktadır.

Deprem gerekçesi ile uygulamaya konulan kentsel dönüşüm projesi ve 2 B arazilerinde açılan imar alanları ekolojik dengeyi bozmakta, orman arazilerini yok etmekte, betonlaşmayı artırmakta, sel vb. felaketlere karşı kentsel mekânları korunaksız kılmaktadır.

Bu kapsamda, inşaat sektöründeki yasal boşlukların, depremle etkin mücadele önemlerinin, yapı denetim sorunlarının, kentsel dönüşüm projelerinin tahripkâr sonuçlarının, bina stoklarının güçlendirme çalışmalarındaki eksikliklerin, Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi"ne dair 4123 sayılı kanun gereğince depremde mülkleri zarara uğrayan vatandaşların zararlarının karşılanıp karşılanmadığının tespiti, güçlendirmeye tabi tutulan binaların hangi bilimsel kriterler ve mühendislik standartlarına göre güçlendirildiğinin araştırılması için Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

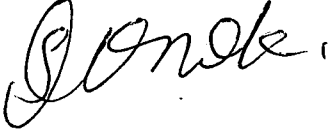
1. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

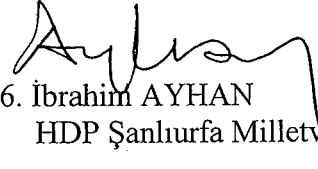
2. Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

4. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

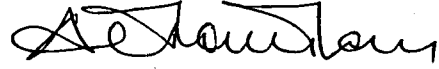
5. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

6. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

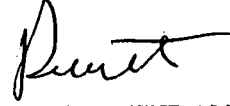
7. Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

8. Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

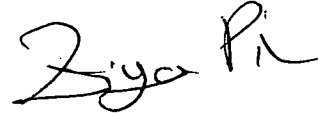
9. A. Levent TÜZEL
HDP İstanbul Milletvekili

10. Rıdvan TURAN
HDP Adana Milletvekili

11. Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

12. Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

13. Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

14. Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

15. Aycan İrmez
HDP Şırnak Milletvekili

16. Meral Daniş BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

17. Leyla GÜVEN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

18. Nimettullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

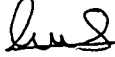
19. Tuğba Hezer ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili

20. Edip BERK
HDP Diyarbakır Milletvekili

21. Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Kınaz Türkel
HDP Iğdır Mu.

Sibel Yigitalp
HDP Diyarbakır Mu.

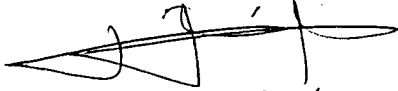
Ziya Çalışkan
HDP Şanlıurfa Mu.

Layla Birlik
HDP Şırnak Mu.

Ayşe Acar Başaran
HDP Batman Mu.

Lezgün Batan
HDP Van Mu.

Rengi Özgökçe
HDP Van Mu.